

ΙΕΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ: ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β'. | ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ τῇ 28' Ιουλίου 1912 | ΑΡΙΘ. 69

ΟΙ ΠΡΩΤΟΚΟΡΥΦΑΙΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΟΝΕΩΝ

ΠΩΣ ΝΑ ΤΙΜΩΡΩΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

(Συνέχεια εκ του υπ' αρ. 66 φυλλαδίου).

Μάθημα τρίτον.

Ο σκοπός της τιμωρίας.

Ἡ πειθαρχία, τὴν ὁποίαν ὁ θετικὸς κόσμος δίδει ὑμῖν, βασιζέται ἐπὶ ἀδυσωπύτου νόμου καὶ οὐχὶ ἐπὶ προσωπικῆς ἐλευθερίας. Κάμνομεν δὲ τὴν περὶ ὀρθοῦ καὶ ἐσφαλμένου ἰδέαν τοῦ παιδίου νὰ στηρίζεται εἰς τὰ προσωπικὰ αἰσθηματά τινος καὶ οὐχὶ εἰς τὴν φύσιν τῆς πράξεως.

Ὁ πρακτικὸς σκοπὸς πρέπει πᾶσαν τιμωρίαν νὰ καθιστᾷ αὐτοτιμωρίαν, πᾶσαν χαλιναγωγήσιν αὐτοχαλιναγωγήσιν.

Τὸ πρόβλημα τῆς καλῶς ἐννοουμένης πειθαρχίας εἶνε κυρίως πῶς νὰ δίδῃ εἰς ἕκαστον παιδίον τὸ ἠθικὸν φάρμακον, τὸ ὁποῖον θὰ διορθώσῃ τὰ σφάλματά του, καὶ θὰ βοηθήσῃ αὐτὸ εἰς τὴν ἠθικὴν ὑγίαν.

Εἰς διαφόρους χώρας καὶ εἰς διαφόρους χρόνους μεταξὺ τῶν αὐτῶν λαῶν ὑπῆρξαν ποικίλαι ἀντιλήψεις τῶν σκοπῶν τῆς τιμωρίας, οἷτινες ἐκδηλοῦνται ἐν τῇ οἰκιακῇ ἀγωγῇ τῶν παιδίων. Αἱ ἀρχαιότεραι ἐκ τούτων εἶνε αἱ ἑξῆς:

1ον Ἡ ἐξασφάλισις ἐκδικήσεως

εἰς τὸν ἀδικηθέντα εἶναι ἡ ἀρχαιότητα ἀντίληψις τοῦ σκοποῦ τῆς τιμωρίας, καὶ ἡ μόνη, ἣτις κοινῶς ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ἀγρίων. Αὕτη πληρέστατα ἐκδηλοῦται ἐν τῷ νόμῳ: «αἵματηρὰ ἐκδίκησις», ἣτις ἀπαιτεῖ τὴν θυσίαν ζωῆς ὡς ἀνταπόδοσιν ἄλλης ζωῆς πρότερον θυσιασθείσης. Πολλοὶ μεταξὺ ἀνθρώπων ἀνηκόντων εἰς τὴν κατωτάτην βαθμίδα, δὲν ἔχουσι τὴν φιλοτιμίαν ἢ εὐαισθησίαν νὰ λυπῶνται διὰ τὴν κατὰ τοῦ ἄλλου προσβολὴν των. Ὁ θάνατος ἐνὸς ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ φονέως ἱκανοποιεῖ τὴν διακαῆ ἐπιθυμίαν τῆς ἐκδικήσεως. Τὸ αὐτὸ πνεῦμα τοῦ ἀκρίτως θανατώνειν ἐκδηλοῦται σήμερον τοσοῦτον τρομερῶς μεταξὺ τῶν Ἀλβανῶν, ὅπως καὶ εἰς τινὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου ὁ νόμος οὗτος καλεῖται νόμος τοῦ Lynch. Τὰ σκληρὰ βασανιστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ ἐγκληματῆαι πρό τινων αἰῶνων ὑπεβάλλοντο, εἶχον τοιαύτην ἀρχήν.

2ον Εἰς ὀψιαιτέρος καὶ εὐγενέστερος σκοπὸς τῆς τιμωρίας εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν προστασίαν τῆς κοινωνίας. Αὕτη ἐπιδιώκει τὴν χαλινα-

γώγησιν τοῦ ἐγκληματίου ἀπὸ τῆς ἐπιναλήψεως ἐγκλήματος καὶ τὴν ἀποτροπὴν τῶν ἄλλων ἀπὸ ἀπαράλλακτων κακῶν πράξεων. Οὗτος εἶναι ὁ σκοπός, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζονται πλεῖστοι ποινὰ ἀναγραφόμεναι ἐν τοῖς ἀστικοῖς νόμοις χριστιανικῶν ἐθνῶν· φυλακίσεις, καθείρξεις, πρόστιμα εἶναι τὰ ἐν χρήσει μέσα τῆς ἀναμορφώσεως. Πλεῖστοι ἐκ τῶν συνήθων σχολικῶν τιμωριῶν ἔχουσι τὸν αὐτὸν σκοπόν.

3ον Μία ἐστὶ ὀψιαιτέρα ἀντίληψις τῆς τιμωρίας, ἡ μόνη ἣτις ἤδη γενικῶς εὐνοεῖται, εἶναι ἐκείνη τῆς ὁποίας ὁ κύριος σκοπὸς πρέπει νὰ ἦναι ἡ τελειοποίησις τῆς ἀναμορφώσεως τοῦ παιδίου. Ἀναμορφωτικὰ σχολεῖα, καὶ βιομηχανικὰ σχολεῖα ἀντικατέστησαν τὰ παλαιότερα σωφρονιστήρια τῶν νεαρῶν ἐγκληματιῶν. Ὁ σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἀναμορφωτικός, τ.ἔ. νὰ καταστήσῃ τοὺς ἐφήβους ἐγκληματίας ἐναρέτους καὶ καλοὺς πολίτας. Τὰ δὲ λαμπρὰ ἀποτελέσματα τοιούτων προσπαθειῶν εἶναι ἤδη καλῶς γνωστά. Ἡ ἀόριστος καὶ ἀβεβαία καταδίκη καὶ τὸ σύστημα τῆς δοκιμασίας εἶναι περαιτέρω εἰκόνες τοῦ αὐτοῦ πνεύματος. Αἱ φυσικαὶ ποινὰι, τὰς ὁποίας οἱ νόμοι τοῦ Θεοῦ περιγράφουσι εἶναι σαφῶς αὐτοῦ τοῦ εἶδους.

Ἢδη συντόμως κρίνοντες τὰς ποινικὰς ταύτας θεωρίας λέγομεν ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς πρώτης τ. ἔ. τῆς ἐκδικήσεως, εἶναι ὅλως ξέγον εἰς

τὴν χριστιανικὴν ἠθικὴν. Τοιαῦτα ποινὰ δύνανται ἐνίοτε νὰ ἐκπληρωσῶσι τὸ δευτέρου σκοποῦ, τ. ἔ. τὴν προστασίαν τῆς κοινωνίας, ἀλλ' ἡ πείρα σαφῶς δεικνύει ὅτι αὕτη δὲν εἶναι συνήθως ἡ περίστασις. Ὁ σκοπὸς τῆς δευτέρας ἔχει ἀξίαν, ἀλλ' οὗτος ἀπλῶς θυσιάζει τὸν πταιστέον, καὶ ὅμως πολλάκις καὶ μετὰ τὴν θυσίαν ταύτην ἀποτυγχάνει εἰς τὰ ἐπιθυμητὰ ἀποτελέσματα. Ἡ δὲ τρίτη συγκεντροῦσα τὰς προσπαθείας τῆς εἰς τὴν ἀναμόρφωσιν τοῦ παιδίου, πράγματι κατορθώνει τὸν δευτέρου σκοπόν, δηλ. τὴν προστασίαν τῆς κοινωνίας τελεσφορότερον παντὸς ἄλλου σκοποῦ δυναμένου νὰ ἦναι ἐν χρήσει.

Κατὰ πόσον δὲ οὗτοι οἱ τρεῖς σκοποὶ τῆς τιμωρίας ἐξικονίζονται ἐν τῇ οἰκιακῇ πειθαρχίᾳ; «Κυρία», εἶπε κύριός τις εἰς τὴν μαγειρίσάν του, ἣτις εἶχε τιμωρήσει τὸ παιδίον τῆς λίαν σκληρῶς, «ἔπρεπε νὰ μὴ μαστιγώσητε τὸ παιδίον σας ὅτε ἦσθε ὀργισμένη». Καὶ ἐκείνη εἶπεν, «Ἐὰν δὲν τὸ ἐμαστιγῶνον ὅτε ἦμην παράφρων, δὲν θὰ ἐμαστιγῶνον αὐτὸ καθόλου». Συχνότερον ἢ ὅσον γονεῖς τινες ὑποπιτεύουσι τὸ αὐτὸ πνεῦμα ὑπεισέρχεται εἰς τὴν τιμωρίαν τῶν τέκνων των, τοιαύτη δὲ στάσις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κρυβῆ ἀπὸ τοῦ παιδίου, καὶ τὰ κάλλιστα ἀποτελέσματα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀκολουθῶσι. Πολλάκις δέ, ἐὰν τιμωρία τις ἀναβάλληται, γονεῖς τε καὶ παιδία εὐρίσκονται εἶτα ὑπὸ καλλί-

τερον περιβάλλον διὰ τὴν ἐκ τῆς τιμωρίας προσδοκωμένην ὠφέλειαν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς εἰς τὸ παιδίον ἐπιβαλλομένης τιμωρίας εἶναι τὸ σοβαρὸν ζήτημα. Ἐὰν δὲ ὁ τρίτος σκοπὸς κρατῆται σταθερῶς ἐν νῶ, ὁ δεύτερος ὀλίγον πρέπει νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ οἰκίᾳ.

Ἐρωτήσεις

πρὸς περαιτέρω συζήτησιν.

1ον Ἡ ἐκδήλωσις δυσαρσεκείας τινὸς εἰς τὸ μέρος τῶν γονέων ἀποτελεῖ ἐνίοτε μέρος σοφῆς τιμωρίας. Ἐὰν δὲ οὕτως ἔχη τὸ πρᾶγμα, μέχρι τίνος σημείου δύναται αὕτη νὰ φθῆναι;

2ον Ἡ ἀναβολὴ τῆς τιμωρίας ἐξασθενίζει τὰ ἀποτελέσματά της;

3ον Ἐν τῇ περιπτώσει πειθαρχίας ὑποβελημένης πρὸς συζήτησιν ἐν τῷ τελευταίῳ μαθήματι, τίνες σκοποὶ τῆς τιμωρίας ἐξεικονίζονται;

4ον Προσαγάγετε ἐκ τῆς ἰδίας ὑμῶν πείρας ἢ παρατηρήσεων εἰκόνας ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας ἐν τῇ δι-εξαγωγῇ τοῦ τρίτου σκοποῦ.

Μάθημα τέταρτον.

Δύο εἶδη τιμωρίας.

«Ἐκλέξατε τὴν πειθαρχίαν, ἣτις ὀδηγεῖ καὶ ἐπανορθώνει μᾶλλον, ἢ ἐκείνην, ἣτις φοβίζει καὶ περιορίζει».

«Τιμωρία ὀρθῶς κρινόμενα δὲν εἶναι ἐξιλέωσις διὰ πεπραγμένα πταίσματα, ἀλλ' αὐτὰ δεικνύουσι τὴν φύσιν τοῦ πταίσματος καὶ βοηθοῦσι

τὸ ἄτομον νὰ κατανοήσῃ τὸν νόμον ἐν τῷ ὁποίῳ καὶ διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἀποφεύγηται ἢ ἐπανάληψις τῆς κακῆς πράξεως».

Ὅλα τὰ εἶδη τῆς τιμωρίας δύνανται νὰ συγκεφαλαιωθῶσιν εἰς δύο τάξεις ἢ κατηγορίας, αἵτινες δύνανται νὰ κληθῶσιν αὐθαίρετοι καὶ ἀνταποδοτικοί. Εἶναι δὲ μεγάλης σπουδαιότητος ἵνα οἱ γονεῖς διακρίνωσι μεταξὺ τῶν δύο καὶ ἐννοῶσι τὴν σχετικὴν ἀξίαν των.

1ον Αὐθαίρετοι τιμωρία εἶναι ἐκεῖναι, εἰς τὰς ὁποίας οὐδεμία ὑπάρχει φυσικὴ σχέσις μεταξὺ τοῦ πταίσματος καὶ τῆς τιμωρίας, τῆς μόνης σχέσεως οὔσης ἐκείνης, ἣτις ἱδρύεται ἐπὶ ἀνθρωπίνου νόμου, ἢ ἐπὶ τῆς θελήσεως τοῦ ἐπιτετραμμένου τῆν πειθαρχίαν. Τοιαῦται εἶναι αἱ πλείεσται ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῶν δικαστηρίων, ὡς ὅταν τις καταδικάζεται ἐπὶ πταίσματι τινεῖς εἰς πρόστιμον τ.ἔ. εἰς ποινὴν μὴ ὠρισμένην ὑπὸ τοῦ νόμου, ἀλλὰ κατ' ἀρέσκειαν ἐπιβελημένην, ἢ εἰς φυλάκισιν ὠρισμένων ἡμερῶν. Παιδίον τι ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῆς μητρὸς του ἐνεδύθη τὸ καθαρὸν ἔνδυμα, ὅπερ ἐκείνη τῷ εἶχεν εἰπεῖ ὅτι ἐφυλάττετο διὰ τὴν ἑορτήν, καὶ ἐτιμωρήθη μὲ μαστίγωσιν καὶ περιορισμόν.

2ον Ἀνταποδοτικοὶ τιμωρία εἶναι ἐκεῖναι, εἰς τὰς ὁποίας ἡ τιμωρία εἶναι τὸ φυσικὸν ἀποτέλεσμα ἢ λογικὸν ἐπακόλουθον τῆς κακῆς πράξεως. Ἀνθρωπὸς τις μεθύει, καὶ ἡ εὐωχία του ἀκολουθεῖται ὑπὸ κεφα-

λαλγίας καὶ διαταράξεως τῶν πεπτικῶν ὀργάνων καὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος. Ἐὰν δὲν κατορθώσῃ ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ πάθους καὶ ἐπιμένῃ εἰς τὸ πίνειν, ἐν τέλει, ἀποθνήσκει ἐκ παραφροσύνης τῶν μεθύσων. Σπαταλᾷ τις τὸ χρῆμά του καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον κατατιγᾷ εἰς ἔνδειαν. Εἶναι τις δυσμενῆς πρὸς τοὺς συντρόφους του, καὶ ταχέως εὐρίσκει ἑαυτὸν ἄ-

νευ φίλων. Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐνεδύθη τὸ ἔνδυμα, τὸ φυλαττόμενον διὰ τὴν ἑορτήν, ἀναγκάζεται νὰ ἐνδυσθῇ αὐτὸ εἰς ἐκείνην τὴν περίστασιν κεκλιδωμένον. Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον παίζει κατὰ τὰς ὥρας τῆς μελέτης, ἀναγκάζεται νὰ συμπληρώσῃ τὸ ἔργον του ὅπως ὅπως, ὅταν τὰ ἄλλα ἀπέρχονται εἰς περίπατον.

(Ἐπεται τὸ τέλος).

ΜΙΑ ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΔΕΙΣΙΔΑΙΜΟΝΙΑΣ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΛΑΟΙΣ, ΜΑΡΤΥΡΟΥΣΑ ΤΗΝ ΕΣΧΑΤΗΝ ΔΕΥΝΕΙΑΘΗΣΙΑΝ ΚΑΙ ΑΝΕΙΔΙΚΡΙΝΕΙΑΝ ΤΩΝ ΔΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΑΥΤΗΣ

Εἶχον εἰ Βαβυλώνι καὶ ἐλάτρου-
ον καὶ τὸν Θεὸν Βήλ, εἰς τιμὴν τοῦ
ὁποίου ὑπῆρχε καὶ ναὸς ἰδιαίτερος
ἐν Βαβυλῶνι. Ὁ θεὸς οὗτος ἦν πε-
λώριον εἶδωλον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ να-
οῦ αὐτοῦ, περὶ οὗ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ
λαὸς ἐπίστευον, ὅτι ἐσθίει καὶ πίνει
καθ' ἐκάστην πάντα ὅσα παρτίθεν-
το αὐτῷ, ἦτοι δώδεκα ἀρτάβας σεμι-
δάλεως, τεσσαράκοντα πρόβατα καὶ
ἑξ μετρητὰς οἴνου. 1) Ὁ βασιλεὺς ὀ-
στις λίαν ἐσέβετο τὸν Θεὸν τοῦτον,
καὶ διὰ τοῦτο καθ' ἐκάστην ἤρχετο
εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ, λέγει μίαν
τῶν ἡμερῶν πρὸς τὸν προφήτην Δα-
νιήλ, ὃν εἶχεν ἐν τῷ παλατίῳ αὐτοῦ
καὶ διὰ τὴν σοφίαν καὶ πολλὴν αὐ-

τοῦ σόνεσιν ὑπερηγάπα, διατι σὺ Δα-
νιήλ δὲν προσκυνεῖς τὸν Θεὸν Βήλ;
Δὲν ἐσέβομαι, ἀπεκρίθη ὁ Δανιήλ, εἶ-
δωλα ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων κατε-
σκευασμένα, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὸν ζῶν-
τα, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν καὶ ἐξουσίαν ἔχοντα ἐπὶ πάν-
των. Καὶ δὲν σοι φαίνεται, ὑπέλαβεν
ὁ βασιλεὺς, ὅτι ὁ Βήλ εἶναι Θεὸς ζῶν,
δὲν βλέπεις πόσα ἐσθίει καὶ πίνει καθ'
ἡμέραν, Θεὸς νεκρὸς δύναται νὰ τρώ-
γῃ καθ' ἐκάστην τόσα πρόβατα καὶ
τόσην σεμίδαλιν καὶ τόσον οἶνον νὰ
πίνη; Πρὸς ταῦτα ὁ Δανιήλ ὑπομει-
διάσας ἀπεκρίθη· Μὴ πλανᾶσαι, βα-
σιλεῦ, ὁ Βήλ, τὸν ὁποῖον ὑμεῖς νομί-
ζετε Θεὸν ζῶντα, εἶναι εἶδωλον ἄψυ-

1) Ἡ ἀρτάβη, μέτρον περσικὸν διὰ τὰ γενήματα, ἦν ἰσομεγέθης σχεδὸν πρὸς τὸ ἡμέτερον κοιλόν· μετρητὴ δὲ ἦν μέτρον διὰ τὰ βρευστά, ἀναλογουσα πρὸς 29 περίπου ἐκάδας τουρκικὰς. Παρβλ. Εὐαγγέλ. Ἰωάν. κεφ. 6', στίχ. 6.

χον και νεκρόν, ἔσθθεν μὲν πηλός, ἔξωθεν δὲ χαλκός και ὡς τοιοῦτον μήτε νὰ τρώγη μήτε νὰ πίνη δύναται· τὰ παρατιθέμενα αὐτῷ ἔσθθουσι και πίνουσιν ἄλλοι. Ταῦτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν εὐθύς τοὺς ἱερεῖς ἐν τῷ ναῷ, και εἶπεν αὐτοῖς παρόντος και τοῦ Δανιήλ, ἐὰν μὴ εἴπητε, τίς ἐστιν ὁ ἐσθθίων και πίνων τὰ παρατιθέμενα καθ' ἑκάστην εἰς τὸν Θεὸν Βήλ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε· ἐὰν δὲ ἀποδείξητε ὅτι ὁ καταναλίσκων αὐτὰ εἶναι ὁ Βήλ ἀποθάνεται ὁ Δανιήλ, ἐπειδὴ ἐβλασφήμησεν εἰς αὐτόν. Οἱ ἱερεῖς, οἵτινες οὐδόλως ὑπώπτευσαν ὅτι ἦν δυνατὸν νὰ ἀνακαλυφθῇ ὁ δόλος αὐτῶν, ἀποκριθέντες εἶπον· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀπερχόμεθα, σὺ δὲ, βασιλεῦ, παράθεε τὰ βρώματα και τὸν οἶνον, και ἀποκλείσας τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, σφράγισσον αὐτὴν διὰ τοῦ δακτυλίου σου, και ἐλθὼν πρωτῶ, ἐὰν μὴ εὕρησ πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βήλ, ἀποθανούμεθα. Καὶ παρετέθησαν μὲν κατὰ τὸ σύνθηδες τὰ βρώματα και ὁ οἶνος ἐπὶ τῆς τραπέζης τῆς κειμένης ἐνώπιον τοῦ εἰδώλου, ἀλλὰ πρὶν ἢ σφραγισθῇ ἡ θύρα τοῦ ναοῦ διὰ τοῦ βασιλικοῦ δακτυλίου, κατὰ διαταγὴν τοῦ Δανιήλ ἐκαλύφθη ὅλον τὸ ἔδαφος αὐτοῦ ὑπὸ τέφρας. Τὸ στρατήγημα τοῦτο ἕπερ οὐδ' αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐνόησε κατ' ἀρχάς, ἀπεκάλυψε τὴν ἀπάτην, διότι οἱ ἱερεῖς εἰσελθόντες και πάλιν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὸν ναὸν μετὰ τῶν γυναικῶν και τῶν τέκνων αὐτῶν διὰ τῆς ἀποκρύφου και εἰς αὐτοὺς

μόνον γνωστῆς θυρίδος, δ' ἦς συνήθως εἰσῆρχοντο, ἔφαγον και ἔπιον τὰ πάντα, ἀφέντες ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν αὐτῶν.

Τῇ ἐπαύριον λίαν πρωτῶ ἐλθὼν ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ προφήτου και ἰδὼν τὰς σφραγίδας σώας και ἀβλαβεῖς, ἐρωτᾷ τὸν Δανιήλ, βλέπεις καμμίαν βλάβην εἰς τὰς σφραγίδας; οὐδὲ μίαν, ἀποκρίνεται οὗτος, αἱ σφραγίδες εἶναι σώαι και ἀβλαβεῖς. Ἐπειτα δὲ ἀνοικθείσης τῆς θύρας τοῦ ναοῦ, ὁ βασιλεὺς ἰδὼν ὅτι οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀνεδόησε φωνῇ μεγάλη «Μέγας εἶ Βήλ και οὐκ ἔστι πκρά σοι δόλος οὐδεὶς». Ἄλλ' ὁ Δανιήλ ὑπομειδιάσας και πάλιν, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἀρχοντος εἰς τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν, ἅπερ ἐφαίνοντο ἐπὶ τῆς τέφρας. Ἴδε, ὦ Βασιλεῦ, εἶπεν, ἰδε και γνῶθι τίνας εἶναι τὰ ἴχνη ταῦτα. Καὶ ὁ βασιλεὺς ἰδὼν αὐτὰ και ἐνόησας τὴν ἀπάτην, ὦ και, εἶπε, τὰ ἴχνη ταῦτα εἶναι ἴχνη ποδῶν ἀνδρῶν και γυναικῶν και παιδῶν, και προσκαλεσάμενος εὐθύς τοὺς ἱερεῖς μετὰ τῶν γυναικῶν και τῶν τέκνων αὐτῶν, ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ ὁμολογήσωσι τὸ πρᾶγμα και ἐπιδείξωσιν αὐτῷ και τὴν θυρίδα, δι' ἧς εἰσερχόμενοι ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὸν ναὸν ἦσθθιον και ἔπιον τὰ προσφερόμενα εἰς τὸ εἶδωλον. Καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς ἐθανατώθησαν· κατεστράφη μετὰ τοῦ ναοῦ και τὸ ξόανον, ἕπερ ἐπιστεύετο ὡς Θεός. «Και ἀπέκτεινε, τοὺς ἱερεῖς ὁ βασιλεὺς και ἔδωκε τὸν Βήλ ἔκδοτον τῷ Δανιήλ

και κατέστρεψεν αὐτὸν και τὸ ἱερόν αὐτοῦ».

Ἄλλ' ὁ πολὺς ὄχλος, οὐδὲν ἐξ ὀλῶν τούτων κατανοήσας, ἐνέμεινε εἰς τὴν πλάνην του. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς, καίτοι περὶ τοῦ Βήλ ἐπέστη ὅτι δὲν ἦτο Θεὸς ζῶν, οὐδαμῶς ὁμοῦ ἐκλονίσθησαν αἱ περὶ τῶν ἄλλων Θεῶν πεποιθήσεις του, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ἐτέρου διηγήματος, ἕπερ ἀμέσως κατόπιν ἱστορεῖται. «Και ἦι, λέγει, δράκων μέγας και ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι, και εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιήλ. Μήπως θὰ εἴπησ ὅτι και οὗτος ὁ μέγας και φοβερός ὄφις εἶναι χαλκός και ὕλη ἄψυχος και νεκρά; Ἴδου ζῆ και ἐσθθίει και πίνει, δὲν δύνασαι ἄρα νὰ εἴπησ ὅτι οὗτος δὲν εἶναι Θεὸς ζῶν, μηδὲ νὰ ἀρνηθῆς τὸ σέβας και τὴν λατρείαν σου πρὸς αὐτόν. Ἄλλ' ὁ Δανιήλ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· Βασιλεῦ, ἵνα μάθῃσ ὅτι και οὗτος ὁ δράκων δὲν εἶναι Θεὸς ζῶν, δός μοι ἐξουσίαν νὰ θανατώσω αὐτόν χωρὶς νὰ μεταχειρισθῶ πρὸς τοῦτο μάχαιραν ἢ βέβρον. Δόντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν ἐξουσίαν, ὁ προ-

φήτης λαβὼν πίσσαν και στέαρ και τρίχας και ἐψήσας αὐτὰ ἐντὸς χύτρας και ποιήσας μάζας ἔδωκεν εἰς τὸν δράκοντα και ἔφαγε και μετ' ὀλίγον διερράγη και ἐγένετο νεκρός. Στραφεὶς δὲ τότε πρὸς τὸν βασιλέα και τοὺς παρεστῶτας εἶπεν ὁ Δανιήλ. «Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν», τοῦτέστι καμαρώσατε τοὺς Θεοὺς σας! Ἄλλὰ και πάλιν οἱ Βαβυλώνιοι δὲν συνετίσθησαν, τὸναντίον μάλιστα ἀγανακτήσαντες σφόδρα διὰ τὰ γενόμενα, ἦλθον πρὸς τὸν βασιλέα, ἀπαιτοῦντες ἵνα παραδώσῃ αὐτοὺς τὸν Δανιήλ.

Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιήλ, εἶπον, εἰ δὲ μὴ θέλομεν ἐξολοθρεύσει και σὲ και τὸν εἰκόν σου. Κατ' ἀπαίτησιν δὲ τοῦ λαοῦ τοῦ ἐξαγριωθέντος δι' ὅλα ταῦτα ἐναντίον τοῦ Δανιήλ ἐρρίφθη οὗτος εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, ὅθεν ἔπειτα ἐξήχθη θαυμασίως σῶος και ἀβλαβής. 1).

Τὰ διηγήματα ταῦτα «Βήλ και Δράκω» φέρονται ἐν τέλει τοῦ βιβλίου τοῦ προφήτου Δανιήλ ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ και θεωροῦνται ὑπὸ

1) Εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐρρίφθη ὁ προφήτης Δανιήλ ἄλλοτε, ὡς ἱστορεῖται ἐν τῷ ἕκτῳ κεφαλαίῳ 1—13 τοῦ βιβλίου αὐτοῦ· ἦδη δὲ ῥίπτεται και πάλιν τὸ δευτέρον. Ἀξιοσημείωτον φαίνεται μοι ἐνταῦθα τοῦτο, ὅτι ἐν τῇ ἀφηγήσει τῆς δευτέρας οὐδεμίαν παραδόξωσ γίνεται μνεῖα τῆς πρώτης ἐκείνης τοῦ Δανιήλ καταβλίκης εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, ἦτις και διαφόρως ἱστορεῖται καθ' ὅσον κατ' αὐτὴν ὁ Δανιήλ μίαν μόνον ἡμέραν διέμεινε ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λεόντων, μεθ' ἣν χαίρων ἀνέστυρεν αὐτὸν ζῶντα ὁ βασιλεὺς, νῦν δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἐξ ὅλας ἡμέρας, παντάπασιν ἀδιαφοροῦντος τοῦ ἡγεμόνος περὶ τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ ξένου· δι' ὃ και ὁ προφήτης Ἀδβακούμ ἐν κείνῳ αὐτῷ Ἰουδαίῳ εἰς Βαβυλῶνα φέρεται ὑπὸ θελοῦ ἀγγέλου κομιζῶν τροφήν εἰς τὸν Δανιήλ, τὸ ἄριστον τὸ πικρακευασθὲν διὰ τοὺς θεριστάς του. Δανιήλ κεφ. 12 στίχ. 31.

τινων ὡς νόθα. 1). Ἄλλα καὶ τοιαῦτα ἐὰν θεωρηθῶσι, οὐδεὶς νομίζομεν, δύναται νὰ ἀρνηθῆ ὅτι εἶναι εὐληγημένα ἐκ τῆς ζοφώδους καὶ ἀνιαρᾶς καταστάσεως, ἐν ἣ ἰσχυροῦς κῶς ἐδρίσκειτο καθ' ἕλου ὁ ἐθνικός κόσμος, καὶ ὅτι καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἄλλων οὐδὲν ἄλλο μαρτυροῦσιν εἰ μὴ τὴν κατάπτωσιν, εἰς τὴν εἶχον περιέλθει οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρυνθέντες τῶν παραδόσεων τῆς πρώτης ἐγγράφου θείας ἀποκαλύψεως εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὅποια τῶν ὄντων κατάπτωσις ὁ λαὸς δὲν ἠδύνατο φεῦ! μὴδὲ τοῦ κοινοῦ νοῦ χρῆσιν νὰ ποιῆται, τροφοδοτῶν πλουσίως εἰδῶλα ἀψυχα καὶ νεκρά, ἔργα χειρῶν ἀνθρώ-

πων· οἱ δὲ ἱερεῖς, οἵτινες ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν ὄφειλον νὰ εἶναι ἐχθροὶ καὶ πολέμοι τῆς δεισιδαιμονίας, αὐτοὶ τρώγοντες καὶ πίνοντες κρυφίως μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν τὰ παρατιθέμενα εἰς τὸν θεόν, οἵτινες ἦσαν λειτουργοὶ, αὐτοὶ τοῦναντίον ὑπέβαλλον τὴν πλάνην τοῦ λαοῦ καὶ συνετελοῦντες εἰς τὴν διαίτησιν αὐτῆς ἐν ἐσχάτῃ ἀσυνειδησίᾳ καὶ ἀνεilikρινείᾳ, ἀστόργως ὄλωσεν καὶ ἀνηλεῶς εἰς τὸ ψεῦδος καὶ εἰς τὴν ὑπόκρισιν καὶ αὐτὰ τὰ ἑαυτῶν τέκνα διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτῶν ὁδηγοῦντες.

† Ὁ Πρ. Νικομηθείας ΦΙΛΟΘΕΟΣ

ΜΙΑ ΝΕΩΤΕΡΑ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Ἐπὶ πρὸς ποτε ὡραία χώρα, τῆς ὁποίας ἡ φήμη εἴλκυε πολλοὺς ἐρχομένους μακρόθεν ἵνα θαυμάσωσιν αὐτήν, καὶ συνομιλήσωσι μετὰ τῶν κατοίκων τῆς, οἵτινες ἐλογίζοντο ὡς ἄνθρωποι σοφοί.

«Ἡ χώρα σας εἶναι ὡραῖος τόπος διὰ νὰ κατοικήσῃ τις», εἶπεν εἰς τῶν ἐπισκεπτῶν πρὸς τινὰ ἐργατικὸν πλέκοντα καλάθιον.

«Θὰ ἦτο ὡραῖος», ἀπεκρίθη ἐκεῖνος μετὰ τινος τόνου μελαγχολίας,

«ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ ποταμός».

«Τίς ποταμός;» ἠρώτησεν ὁ ξένος· «δὲν ἤκουσά τι περὶ ποταμοῦ οὔτε εἶδον αὐτόν».

«Βεβαίως», ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος, «δὲν τὸν εἶδες, διότι ῥέει εἰς ἀπόστασιν τινὰ ἀπὸ τῆς πόλεως, ἔχομεν δὲ φυτεῦσιν καὶ δένδρα πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο διὰ νὰ μὴ τὸν βλέπωμεν. Οὔτε θὰ ἤκουσας περὶ αὐτοῦ, διότι δὲν τὸ θεωροῦμεν εὐγενὲς νὰ γίνηται περὶ αὐτοῦ λόγος».

2) Βλεπ. Κωνσταντίνου Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων βιβλίου 4 περὶ τῶν Ὁ, ἐρμηνευτῶν τῆς Π. θείας γραφῆς Τόμ. Γ', σελ. 654 καὶ ἐξῆς.

«Καὶ τί κακὸν σὰς κάμνει ὁ ποταμός;» ἠρώτησεν ὁ ξένος.

«Δὲν θέλω νὰ ἐμιλῶ εἰς αὐτόν», ἀπήντησεν ὁ ἄνθρωπος, «καὶ θλίβο-

ἐλθουν τὸν ποταμόν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντισταθῆ. Ἐὰν με καλέσῃ σήμερον, ἐν ἐὰν δυνηθῶ νὰ μείνω διὰ νὰ τελειώσω τὸ καλάθι μου».

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΘΕΡΑΠΕΥΕΙ ΤΗΝ ΘΥΓΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΙΑΙΡΟΥ

μαι ὅταν τὸν σκέπτωμαι. Καὶ τὸ δυστύχημα εἶναι ὅτι ὁ Βασιλεὺς, ὅστις κατοικεῖ εἰς τὰ πέραν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἶναι πανίσχυρος, καλεῖ ἕνα ἕνα ὄλους τοὺς κατοίκους, ἄλλον ἄρ- γότερα ἄλλον γρηγορώτερα, νὰ εἰ-

«Ἡ χώρα πέραν τοῦ ποταμοῦ δὲν εἶναι τόσο καλὴ ὅσον ἡ ἐδῶ;» ἠρώτησεν ὁ ξένος.

«Ὁ ποταμός εἰς αὐτὴν τόσο πλατύς», εἶπεν ὁ ἄλλος. «ὥστε δὲν δυνάμεθα νὰ ἴσωμεν τὸ πέραν καὶ δ-

ταν φίλος ἢ συγγενὴς διέλθῃ αὐτόν, δὲν ἐπιστρέφει πλέον διὰ τὰ μᾶς φέρῃ εἰδήσεις. Καὶ ὁμοῦς ὅλοι ἐδῶ λέγουν, καὶ τὸ βεβαιώνουν μὲ λογικὰς ἀποδείξεις, ὅτι ἢ πέραν τοῦ ποταμοῦ χώρα εἶναι ὠραιότερα τῆς ἐδῶ· τὸ κλίμα θεραπεύει διὰ μιᾶς πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ δὲν ὑπάρχει πτωχεῖα ἢ δυστυχία, ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶναι πολὺ ἀγαθὸς πρὸς ὅλους ἐκεῖ, ὡς καὶ ὁ Υἱὸς του».

«Τότε λοιπὸν διὰ τί φοβεῖσθε τὸν ποταμόν;»

Ὁ ἄνθρωπος κατ' ἀρχὰς ἔμενε σιωπηλός· ἔπειτα εἶπεν: «Ὅταν ἢ διαταγὴ ἔλθῃ διὰ τινὰ τῶν γνωρίμων μας νὰ περάσῃ τὸν ποταμόν, ὅλοι λέγομεν ὅτι ἀπῆλθεν εἰς τὴν ὠραίαν ἐκείνην χώραν, ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν ὁ ποταμὸς εἶναι τόσο βαθεὺς καὶ πλατύς, καὶ βέει μὲ τόσον φερτρὰν ὀρμὴν, ὥστε πολὺ ἀμφιβάλλω ἂν κάνεις θὰ δυνηθῇ νὰ φθάσῃ ποτὲ εἰς τὸ πέραν.

«Τότε ὄχι μόνον δὲν σὰς ζηλεύω διὰ τὴν ὠραίαν σας χώραν, ἀλλὰ καὶ ἀπορῶ πῶς οἱ κάτοικοι φαίνονται τόσο εὐχαριστημένοι καὶ ἡσυχιοί».

«Ἐχομεν κατασκευάσῃ σχεδίασιν κατὰ διαφόρους καιροὺς διὰ τὸ ταξεῖν αὐτό, ἀλλὰ ὅλοι συνεστρέφοντο μέσῃ εἰς τὰ ὀρμητικὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ καὶ κατεστρέφοντο».

«Καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταφεύγητε εἰς τιαύτας σχεδίας, ἵνα διαπλεύσητε τοιοῦτον ὀρμητικὸν ποταμόν; Ὁ Βασιλεὺς δὲν ἐφρόντισε νὰ

ὑπάρχῃ μέσον τι ἀσφαλέστερον;»

«Δὲν ἔχω σπουδασῇ αὐτὰ τὰ ζητήματα», εἶπε μετὰ τινος φανερᾶς ἀνητυχίας ὁ ἐργατικὸς ἄνθρωπος. «Εἶμαι, βλέπετε, ἀπλοὺς ἐργάτης, καὶ μάλιστα οὔτε καιρὸν ἔχω νὰ χάνω εἰς ὁμιλίαν. Ἄν ἐπιθυμῆτε νὰ μάθητε περισσότερα, ὑπάγετε πρὸς ἐκεῖνον ἐκεῖ τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ὁμιλεῖ μὲ ἐκεῖνα τὰ παιδία. Εἶναι τὸ ἔργον του νὰ διδάσκῃ τοὺς ἀνθρώπους πῶς νὰ διέλθωσι τὸν ποταμόν· ἀλλ' ἐγὼ καιρὸν δὲν ἔχω νὰ τὸν ἀκούω. Ὅταν ἔλθῃ ἢ σειρά μου νὰ περάσω, θὰ τὰ καταφέρω ὅπως καὶ οἱ γείτονές μου».

Ὁ ξένος εὐθύς κατηυθύνθη πρὸς τὸν ὑποδειχθέντα ἄνθρωπον, καὶ ἠρώτησεν ἂν ἠδύνατο νὰ τῷ δώσῃ πληροφορίας περὶ τοῦ φερτρῶ ποταμοῦ.

«Μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν», εἶπεν ἐκεῖνος. «Εἶμαι εἰς τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Υἱοῦ τοῦ Βασιλέως. Ἀκολουθήσατέ με ἐπ' ὀλίγον καὶ θὰ σὰς δείξω τὸν ποταμόν».

Ἄφ' οὗ διήλθον λοφίσκους τινὰς καταφύτους καὶ μίαν βαθεῖαν κοιλάδα, ἐφθασαν εἰς τὴν ὄχθην τρομεροῦ ἀληθῶς ποταμοῦ, τοῦ ὁποῦ τὰ βαθέα ὕδατα ἀγρίως ἐκυλίσθη καὶ συνεστρέφοντο, σχηματίζοντα δίναν μετὰ ἀφρῶν καὶ βοῆς· ὁ δὲ πάταγος ἦτο τοσοῦτος, ὥστε ὁ ξένος φρικιάσας εἶπεν: «Ἐλπίζω νὰ μὴ ἀληθεύῃ ὅτι ὅλοι οἱ ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ κάτοικοι εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ τὸν διέλθωσιν».

«Εἶναι ἀληθέστατον», εἶπεν ἐκεῖνος.

«Δυστυχεῖς!» ἀνέκραξεν ὁ ξένος. «Τίς θὰ δυνηθῇ νὰ παλαίσῃ πρὸς τοιοῦτον βρομαὶ Νομίζετε ὅτι θὰ δυνηθῇ τίς ποτε νὰ κολυμβήσῃ καὶ φθάσῃ εἰς τὸ πέραν;»

«Ὅχι», εἶπεν ὁ ἄνθρωπος, «εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον, καὶ θὰ ἤμεθα ὅλοι ὄντως δυστυχεῖς, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἢ ΓΕΦΥΡΑ».

«Εἶπες Γέφυρα; Ὑπάρχει λοιπὸν γέφυρα; Δὲν μοι εἶπεν ἄλλος τις ὅτι ὑπάρχει γέφυρα».

«Μάλιστα», ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος. «Ὑπάρχει γέφυρα εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ὑψηλότερα· ἐκτίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Βασιλέως δι' ὑπερόγκου δαπάνης. Δι' αὐτῆς δυνάμεθα νὰ διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ».

«Ὅλοι δυνάμεθα νὰ διέλθωμεν;» ἠρώτησεν ὁ ξένος μετὰ ζωηρότητος;

«Μάλιστα, ὈΛΟΙ. Ἡ γέφυρα εἶναι ἔργον Βασιλικόν, καὶ ἢ διάβασίς της εἶναι ἐλευθέρη δι' ὅλους. Αὐτὴ εἶναι τὸ μόνον μέσον, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει διὰ νὰ φθάσῃ τις εἰς τὴν ἀντίπεραν χώραν. Πάντες οἱ δοκιμάζοντες νὰ κολυμβήσωσιν ἢ νὰ διαδῶσι δι' οἰουδήποτε ἄλλου μέσου θὰ ἀπολεσθῶσιν ἀναμφισβόλως καὶ διὰ παντός».

«Ἐὰν ἔχῃ οὕτω, κύριε», εἶπεν ὁ ξένος, «θὰ ἐπιστρέψω νὰ τὸ εἶπω εἰς τοὺς κατοίκους, διὰ νὰ μὴ χαθῇ πλέον κάνεις εἰς τὰ μαῦρα ταῦτα νερά».

«Καλῶς θὰ πράξῃς», εἶπεν ὁ ἄνθρωπος· «ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃς ὅτι ἐπανελημμένως ἐγνωστοποιήθη εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἢ ὑπαρξίς καὶ στερεότης τῆς γεφύρας. Ἐγὼ καὶ οἱ συνάδελφοί μου ὄλον μας τὸν καιρὸν δαπανῶμεν, ζητοῦντες νὰ δείξωμεν εἰς αὐτοὺς πόσον καλὸς καὶ ἀγαπητὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Βασιλέως, καὶ πῶς Αὐτὸς τε καὶ ὁ Πιτὴρ Του δὲν θέλουν νὰ ἀπολεσθῇ κάνεις. Ἄλλ' ἢ ὑπερηφανία τῶν κατοίκων εἶναι μεγάλη, καὶ δὲν δέχονται τὴν δωρεὰν διάβασιν».

«Εἶναι λοιπὸν τόσο ὑπερήφανοι, ὥστε προτιμῶσι νὰ ἀπολεσθῶσι μάλλον παρά νὰ χρησιμοποιήσωσι τὴν γέφυραν;»

«Τινὲς ἐξ αὐτῶν κτίζουσιν ἰδιά των ἔργα, τὰ ὁποῖα νομίζουσιν ἀρκούντως ἰσχυρὰ νὰ τοὺς μεταφέρωσιν εἰς τὴν χώραν τοῦ Βασιλέως· ἄλλοι ἀρνοῦνται νὰ πιστεύσωσιν ὅτι μόνον εἰς τὸν τρόπον ὑπάρχει ὁ διὰ τῆς γεφύρας, ἵνα μεταβῇ τις εἰς τὸ πέραν· ἄλλοι πάλιν ρίπτονται εἰς τὸν ποταμόν, λέγοντες ὅτι δὲν πιστεύουν ὅτι ἐλήφθη ἢ πρόνοια νὰ κατασκευασθῇ γέφυρα, ἢ καὶ ἂν ἐγενέτι τοιοῦτον, δὲν ἐγενεῖ δι' αὐτοὺς. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ πολλοί, οἱ ὁποῖοι πιστεύουσι μὲν ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἢ γέφυρα αὐτή, ἀλλὰ παραμελοῦσι νὰ τὴν ἐπισκεφθῶσιν ἐγκαίρως καὶ γνωρίσωσιν ἰδίους ὁμμασί τὰ κατ' αὐτήν, ὅταν δὲ ἐπιστῇ ἢ στιγμή τῆς ἀναχωρήσεώς των, χάνονται καὶ οὗτοι ὡς καὶ οἱ λοιποί».

«Τότε ὁ Υἱὸς τοῦ Βασιλέως δὲν μετανοεῖ διτι ἐκτίσεν γέφυραν διὰ λαὸν τοσοῦτον ἀχάριστον;»

«Ὅχι· ἂν καὶ ἀπορρίπτωσι τὴν προσφορὰν Του, Ἐκεῖνος δὲν ἀποκάμνει νὰ τοὺς προσκαλεῖ· ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν νύκτα, ὅτε εἶναι κατὰ μόνας, ἔρχεται καὶ κρούει τὴν θύραν των».

Ἡ ἐντεῦθεν τοῦ ποταμοῦ χώρα

εἶναι ὁ παρὼν κόσμος. Ποταμὸς εἶναι ὁ τοῦ θανάτου. Ἡ ἀντίπεραν γῆ εἶναι ἢ μετὰ τοῦ Θεοῦ αἰώνιος ζωή. Γέφυρα εἶναι ἢ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δωρεὰν σωτηρία.

Γνώρισον ἐγκαίρως τὴν γέφυραν, ἵνα διέλθῃς ἀσφαλῶς δι' αὐτῆς καὶ μὴ βυθισθῆς εἰς τοῦ φρικτοῦ ποταμοῦ τὰ κύματα, ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρὰ σου νὰ τὸν διαβῆς.

* *

ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ

(Κατὰ τὸν Wagner)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου φυλλαδίου).

Ὁμίλησα ἤδη κατ' ἐπανάληψιν περὶ παιδαγωγῶν τινων, οἱ ὅποιοι διαφθείρουσι τὸν λαὸν διὰ τῶν ἐλευθέρων διδασμάτων των. Ἐὰν ἡ σπουδάζουσα νεότης κατενόει τὰ καθήκοντα αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἔποψιν αὐτῆν, θὰ διωργανίζετο ἀμέσως μία σωτηρία πάλιν ἐναντίον τῶν δηλητηριωδῶν αὐτῶν ἐπιδράσεων. Αἱ προσπάθειαι, αἱ πρὸς τοῦτο γενομένηαι ὑπὸ τινων σωματείων ἐν Παρισίοις, εἶναι ἀξιαμιμήσεως. Ἀλλὰ δὲν ἦτο αὐτὴ μόνη ἢ ὠφέλεια, ἢ ὁποία θὰ προέκυπτεν ἐκ τῆς προσεγγίσεως, ἦν ἐπιθυμῶ καὶ εὐχομαι. Καὶ ὁ λαὸς θὰ προσέφερε τόσον ὅσον θὰ τοῦ ἐδίδετε. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο δὲν ἀρκεῖ νὰ ἀπαγγέλλῃ τις μόνον λόγους πρὸς αὐτόν,

ἀλλὰ νὰ τὸν ἀναζητήσῃ, νὰ τὸν συναστραφῇ, νὰ συνδεθῇ μὲ τοὺς νέους ἐργάτας, καὶ ἐὰν εἶναι δυνατόν νὰ ἰδρῦσῃ σωματεῖα ὅπου θὰ συνητᾶτο μεθ' ὅλων τῶν στοιχείων, τὰ ὅποια ἀποτελοῦν τὴν πατρίδα. Διὰ νὰ δημιουργήσῃ τις κοινὴν γνώμην ἐν τῷ ἔθνει πρέπει νὰ ἀρχίξῃ ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοιούτων μικρῶν μέν, ἀλλὰ καὶ ἐπιπόνων πολλὰκις μέσων. Ἡ συχνὴ καὶ εὐχάριστος συνάντησις τῶν διαφόρων κοινωνικῶν στοιχείων καταστρέφει πλῆθος προλήψεων μετ' ἐπιτηδειότητος διατηρουμένων· ἐπειδὴ δὲν γνωρίζονται οἱ ἄνθρωποι μεταξὺ των, διὰ τοῦτο καὶ δὲν συνεννοοῦνται. Δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὴν ὠφέλειαν, τὴν ὁ-

ποῖαν σταθερῶς ἐπέφερον διὰ τῆς φιλικῆς συναναστροφῆς μετὰ τοῦ λαοῦ τῶν πόλεων καὶ τῆς ἐξοχῆς, ὅπως δὲν θὰ λησμονήσω τὰς ὠραίας συναυροῖσις τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τῶν κοινωνικῶν σπουδῶν, αἱ ὅποιαι ἰδρῦθησαν ὑπὸ τοῦ M. T. Fallot καὶ αἱ ὅποιαι ἔπρεπε νὰ εἶναι περὶ τοσοῦτον γνωσταί, διὰ νὰ τὰς ἐπισκέπτωνται περισσότερο.

* *

Μᾶς ὑπολείπεται νὰ ὑποδείξωμεν ἀκόμη μίαν ὁδόν. Διὰ τὴν ἤδη ὑποδειχθεῖσαν ὀλίγη καλὴ θέλησις ἀρκεῖ. Ἀλλὰ πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς ἰδέας, τὴν ὁποῖαν πρόκειται νὰ ἐκφράσωμεν, χρειάζεται θυσία, ἡρωϊσμός.

Πρόκειται περὶ ἀνιχνευτικῶν ταξιδιῶν εἰς τὰς διαφόρους βαθμίδας τῆς λαϊκῆς ζωῆς. Αὕτη εἶναι πλήρης δυστυχιῶν καὶ λεπτομερειῶν θλιβερῶν καὶ ἀξιοθαυμάστων, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διακρίνῃ τις ἔξωθεν. Ὁ λαός, ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζει καλῶς ἑαυτὸν καὶ κρίνει ἑαυτὸν κακῶς, δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς πληροφορήσῃ. Παριστάμεθα ἐνώπιον ἐνὸς κόσμου κλειστοῦ, ὃχι ἕκαστα τῆς θελήσεως ἢ τῆς δυσπιστίας τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων. Διὰ νὰ προμηθευθῶμεν τὴν κλεῖδα τοῦ κόσμου τούτου πρέπει νὰ ἀποφασίσωμεν νὰ ζήσωμεν τὸν βίον τοῦ ταπεινοῦ.

Καθὼς ἄλλοι διὰ τῆς ἀμαξοστοιχίας ἢ διὰ τῶν ὑπερωκεανείων με-

ταβαίνουν, ἵνα ἐξερευνήσωσι μακρινὰς χώρας, τοιοῦτοτρόπως δύναται τις νὰ ἀφήσῃ τὸν κόσμον ἐν τῷ ὀπιῶ ζῆ καὶ χωρὶς νὰ διατρέξῃ ἀποστάσεις ὑλικὰς νὰ διασχίσῃ μεγάλας ἀποστάσεις κοινωνικὰς. Μετημφισμένος μεταξὺ ἀγνώστων, προσλαμβάνεσθε ὡς ὑπηρέτης, ἐργάτης ἀπλοῦς, στρατιώτης, ἀπαγορευῶν εἰς τὸν ἑαυτὸν σου αὐστηρῶς νὰ ἐνθυμηθῆς τὰ πλεονεκτήματά σου καὶ νὰ θελήσῃς νὰ τὰ ἐξασκήσῃς καθ' οἶονδήποτε τρόπον. Εἰσέρχεσθε εἰς τὰς τάξεις καὶ δέχεσθε νὰ σᾶς μεταχειρίζονται ὅπως ὄλους τοὺς ἄλλους. Κανὲν βιβλίον, κανεὶς ἄνθρωπος, ὅσον σοφὸς καὶ ἂν εἶναι, δὲν δύναται νὰ μᾶς διαφωτίσῃ περισσότερο ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτὸ τῆς ἐξερευνήσεως.

Ὅταν τις ἐτοιμάζῃται νὰ ἐξασκήσῃ οἰανδήποτε ἐπίδρασιν ἢ νὰ ἔχη ἀρχὴν τινα καὶ νὰ κρατῇ εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ μέρους τῆς τύχης τοῦ ἄλλου, ὅπως τοῦτο συμβαίνει διὰ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν πεπαιδευμένων νέων, εἶναι ὠφέλιμον νὰ διέλθῃ ὀλίγον χρόνον μεταξὺ τῶν διευθυνομένων, τῶν μικρῶν, τῶν ἀμαθῶν, διὰ νὰ μάθῃ νὰ μαντεύῃ, ὑποφέρων νὸ μυστικὸν τῆς δικαιοσύνης.

Ἡ εὐπειθεια προπαρασκευάζει τὴν προσταγὴν. Εἶναι ὠφελιμώτατον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ὀμιλεῖ, διατάττει, ἀποφασίζει ἀφ' ὑψηλοῦ, νὰ ἔχῃ ἀκούσῃ ἄλλοτε νὰ πίπτωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του διαταγαὶ καλαὶ ἢ κακαὶ, δίκαιαι ἢ ἀδικοὶ, ἐνώπιον τῶν ὁποίων νὰ ὑποκύπτῃ καὶ νὰ σιωπᾷ.

Οἱ πρόγονοι ἡμῶν εἶχον τὴν συνήθειαν νὰ ὑποδύωνται ἅπαξ τοῦ ἔτους τὸ πρόσωπον τῶν δούλων καὶ τὴν κυριῶν. Ἡ συνήθεια αὕτη, ἐὰν ἐγένετο σοβαρῶς, θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ τὰ πνευματωδέστερα καὶ αὐστηρότερα μαθήματα. Νὰ θέτῃ τις ἐαυτὸν εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἄλλου, τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι ὁ ὅρος τῆς ἀλληλεγγύης.

Ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ ἄκμονος βλέπει τις τὴν ζωὴν πολὺ διαφορετικὰ ἢ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς σφύρας. Καλὸν εἶναι νὰ ἔχη τις ὑπ' ὄψιν ἀμφοτέρω. Ἡ ὠφέλεια τῶν ἐξερευνήσεων τὰς ὁποίας συνιστῶμεν εἰς τὴν νεότητά δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὰς ἀνακαλύψεις τὰς γινομένας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Ἄλλα καὶ ἡ ἀρχαία ὑπαρξίς τῶν ἐξερευνητῶν παρουσιάζει τότε μερικότητα, αἱ ὁποιαὶ ἔμμενον μέχρι τότε ἀπαρατήρητοι. Τώρα εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτιμηθῶσι καὶ κρι-

θῶσι καλλίτερον. Ἐν μιᾷ λέξει γίνεται τοιουτοτρόπως μία δίαιτα ὑγιεινὴ ὅπου ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ὁ στενὸς καὶ ἐγωιστῆς, ἐπνίγη διὰ νὰ ἀφήσῃ τὸν νέον ἄνθρωπον νὰ ζήσῃ πολὺ καλλίτερον. Εἶναι δύσκολον νὰ προσεγγίσῃ τις ἀρχοῦντως τοὺς μικροὺς καὶ νὰ διαφωτισθῇ περὶ τῶν στοιβάδων, αἵτινες στηρίζουσι τὸ κοινωνικὸν οἰκοδόμημα ἐξετάζων αὐτοῦ τὸ βάθος καὶ τὰς πηγὰς. Εἰς πᾶσαν περίοδον τῆς ζωῆς δὲν εἶναι τοῦτο δυνατόν. Αὐτὰ εἶναι παρεκτροπαὶ ἄξιοι τῆς νεότητος, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρεῖχον ἀφορμὴν νὰ διέλθῃ ἡμέρας ἀναπαύσεως λίαν εὐχαρίστους. Ἡ νεότης ἄς μὴ νομίξῃ ὅτι ταπεινοῦται λιμβάνουσα τὴν ὁδὸν ταύτην. Τοῦναντίον, ὁ ἄνθρωπος ὁμοιάζει τὴν δρυῖν, τῆς ὁποίας ὅσον αἱ ῥίζαι βυθίζονται, τόσο περισσότερον ἡ κορυφὴ ἀνέρχεται εἰς τὴν ὕψη. (Ἐπεταί ἡ συνέχεια).

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΡΜΑΝΔΟΝ ΠΟΤΤΕΝ

Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἑλλάδος ἐν Σμύρνῃ.

(Τῆ 24 Ἰουλίου 1912).

Τῆ παρελθούσῃ Τρίτῃ ἡ Ἑλληνικὴ Σμύρνη βαρυπενήθης ἐκήδευσεν δημοτελέστατα τὸν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἀποθανόντα Γενικὸν τῆς Ἑλλάδος Πρόξενον Ἀρμάνδον Ποττέν. Ἐν τῇ ἱερῇ Μητρ. ναφ' τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς, ἐνθα ἐψάλλη ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐπὶ παρουσίᾳ ἀντιπροσώπων τῆς Νομαρχίας, τῶν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν Προξένων τῶν ἑξῆς κρατῶν, ἀντιπροσώπων τῶν ἀλλοδαπῶν Κοινοτήτων καὶ ἀπειρῶν πλήθους ἐγγράτων Ἑλλήνων πολιτῶν καὶ τιμῶν τὴν μνήμην τοῦ μεταστάντος, ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν ἔλεξε περίπου τάδε:

Πενθηφοροῦν Ἐκκλησιασμά, βλέπω ἐξωγραφισμένην εἰς τὰ περίλυπα πάντων ὑμῶν πρόσωπα τὴν θλίψιν καὶ τὴν δόνησιν, ἡ ἑποία συνέχει τὰς καρδίας πάντων ὑμῶν, ὅσους ἀδήγητος σήμερον ἐνταῦθα ἡ συναίσθησις τοῦ καθήκοντος τοῦ χρε-

ωστουμένου εἰς τὸν ἐπιφανῆ καὶ προσφιλεῖς μας τοῦτον νεκρόν.

Βλέπω ὅτι πλήρης ἄλγους ὀλη ἡ πόλις παρέστη εἰς τὴν σεμνὴν ταύτην ἐκφορὰν, ἵνα ἀποδώσῃ τὰς νενομισμένας καὶ χρεωστούμενας τιμὰς πρὸς τὸν ἐπίλεκτον καὶ

ἀνώτατον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει δημόσιον λειτουργὸν τῆς Ἑλληνικῆς πολιτείας.

Βλέπω σύμπασαν τὴν περὶ ἡμῶν ἀνωτέραν διεθνή κοινωνίαν νὰ περικυκλοῖ μετὰ ἰδιαιτέρας συμπαθείας τὸ νεκρὸν σκῆνος τοῦ τόσο σκληρῶς ἀπὸ τοῦ μέσου ἡμῶν ἐν τῇ ἀκμῇ σχεδὸν εἰπεῖν τῆς ἀνδρικῆς του ἡλικίας ἀφαρπαγέντος ἐξόχου καὶ συμπαθεστάτου πατρ' ἡμῶν φίλου Ἀρμάνδου Ποττέν. Καὶ θέλω νὰ λαλήσω κατὰ πρὸς ὑμᾶς ὀλίγας λέξεις, ἵνα ἐκπλαφρῶν ὀλίγον τὸ συνέχον τὰς καρδίας πάντων βαρὺ τοῦτο πένθος καὶ τὸ ἄλγος.

Δὲν θὰ ἀναμνήσω ὅμως ἐγὼ ὑμᾶς οἴκας καὶ δασὲς χρησιμωτάτας ὑπηρεσίας παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα, εἰς τὴν κοινωνίαν, εἰς τοὺς φίλους, εἰς τοὺς οἰκογενεῖς καὶ οἰκείους ὁ ἀειμνηστὸς, ἀνθ' ὧν καὶ τῶν δειγμάτων εὐνοίας καὶ ἐκτιμήσεως καὶ βασιλικῆς καὶ κυβερνητικῶν τιμῶν ἀπὸ λαοὺς κατὰ τὸ μακρὸν καὶ ἐνδοξον πολιτικῶν του στάδιον ὁ εὐορκὸς οὗτος δημόσιος λειτουργός· δὲν θὰ ψάλλω ἐγὼ ὕμνους καὶ εὐφημίας, οὐδὲ θὰ τονίσω ὧδὰς, ἵνα ἐξάρω τὸ ἐπιτελεσθὲν ὑπ' αὐτοῦ κοινωφελές καὶ φιλόπατρι ὥραϊον ἔργον πανταχόθεν, ὅθεν διήλθε· δὲν ἐννοῶ ἄλλως τε νὰ θυμιάζω σάκκον κοκκάλων καὶ σποδοῦ, ὅστις εἶναι τὸ τελευταῖον κατάντημα τοῦ ἀνθρώπου, ὅπου καταλήγει καὶ αὐτὴ ἡ πλέον φωτεινὴ καὶ ἀκτινοβόλος διάνοια, καὶ ὅπου τέλος καταντᾷ, ἀφ' οὗ παύσῃ νὰ πάλῃ καὶ ἡ φλογεροῦς καὶ γενναίους φιλοπατρίας παλμοὺς πολλαίς καὶ κατ' ἐπαναλήψιν δοκιμάσασα καὶ αἰσθανθεῖσα γενναία καὶ ἰσχυρὰ ψυχὴ καὶ καρδία.

Βεβχῶς ἡμεῖς πρέπει νὰ τιμῶμεν καὶ νὰ ἐκπαινώμεν πάντοτε πᾶν ὅ,τι ἀνήκει καθαρῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ πᾶν ὅ,τι ἀπορρέει ἀπὸ τῶν διαυγῶν πηγῶν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Ἄλλὰ ταυτοχρόνως καὶ νὰ μὴ λησμονώμεν ὅτι πᾶν ὅ,τι ἐγένετο θ' ἀποθάνῃ, πᾶν ὅ,τι ἦνθησε θὰ μαραινῆθῃ, πᾶν ὅ,τι ὑψώθη θὰ καταπέσῃ, πᾶν ὅ,τι ἐγένετο θ' ἀπολεσθῇ.

Τὰ πάντα ἀλληλοδιαδόχως φθίνουσι καὶ μαραίνονται καὶ παρέρχονται· ἐκ τοῦ προσώπου τῆς γῆς· νέχ δὲ γενεὰ ἔρχεται μετ' οὐ πολὺ καὶ πατεῖ καὶ βαδίζει ἐπὶ τοῦ χώματος καὶ τῆς κόπωσης ἐκείνων, οἵτινες παρήλθον, χωρὶς οὐδὲν νὰ γινώσκῃ περὶ αὐτῶν, καὶ χωρὶς μηδεμίαν πλέον νὰ ποιῆται αὐτῶν μνηεῖν. Ὅπως εἶναι τὰ φύλλα τῶν δένδρων, τοιουτοτρόπως εἶναι καὶ αἰγεναὶ τῶν ἀνθρώπων. Ἐκ τῶν φύλλων ἄλλα μὲν ὁ ἄνεμος πρὸ τῆς ὥρας τ' ἀποσπᾷ ἐκ τῶν κλάδων καὶ τὰ βίπτει εἰς τὴν γῆν, ἄλλα τὰ σκορπίζει βίαιος τοῦ δένδρου τῆ ζωῆς τιναγμός καὶ ἄλλα μαραίνονται καὶ πίπτουσι κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν ὥραν. Διὰ τοῦτο οἱ πάντες πρέπει ν' ἀτενίζωμεν καὶ πρὸς τὸν θάνατον μετὰ τοῦ αὐτοῦ φιλοσοφικοῦ καὶ Χριστιανικοῦ βλέμματος, μετὰ τοῦ ἐποίου ἀτενίζωμεν καὶ πρὸς τὴν ζωὴν. Εἶναι τόσο φυσικὸν ν' ἀποθάνῃ τις, ὅσον εἶναι φυσικὸν καὶ νὰ γεννηθῇ. Ἐν δὲ τῷ Χριστιανισμῷ ἡμεῖς πιστεύομεν, ὅτι εἴτε ζῶμεν, εἴτε ἀποθνήσκομεν, πάντοτε τῷ Κυρίῳ ἐσμέν, διότι καὶ ὁ ἀθάνατος τίποτε ἄλλο δὲν εἶναι παρὰ ἓν συμβεβηκός, εἶναι εἰς ἐπίσημος σταθμός τῆς ζωῆς, εἶναι στιγμὴ μεγάλη καὶ λημπρὰς μεταβολῆς, εἶναι, ὡς τὸ εἶπω οὕτως, ἐγκυατάλειψις τοῦ γηίνου καὶ σαρκικοῦ μας σκῆνους καὶ ἐπένδυσις τοῦ χιτώματος τῆς ἀφθαρσίας, εἶναι μία ὑψηλὴ ἀνάβωσις ἐκ τῆς γῆς καὶ ἀνάψωσις πρὸς ἄλλας αἰθριατώτερας σφαίρας εἶναι εἰς ὕψους μακροτέρας διαρκείας, εἶναι στιγμὴ ἀποχαιρετισμοῦ καὶ ἀποχωρισμοῦ καὶ μεταδόσεως εἰς τὴν ἀληθινὴν ἡμῶν πατρίδα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ὅπου εἶναι τὸ ἀληθὲς ἡμῶν πολίτευμα, ὅπου εὐρίσκειται ἡ πραγματικὴ ἡμῶν ἰθαγένεια, ὅπου εἰσερχόμεθα εἰς ἄλλας εὐρυτέρας, ὠραιότερας καὶ δψηλοτέρας σχέσεις μετὰ τῶν προσφιλῶν μας νεκρῶν, ὅπου ἀναπαύονται τὰ ἑκατομύρια τῶν ἀπεθχμμένων μας, ὅπου καὶ πάντες ἡμεῖς ἀνεξαιρέτως θὰ μεταβῶμεν, καὶ ὅπου πάντες οἱ ἀπόγονοί μας θὰ μᾶς ἀκολουθήσωσιν.

Ἀκριβῶς εἰς αὐτὸν τὸν μέγαν σταθμὸν ἔσθη καὶ ὁ προσφιλές μας νεκρὸς, ὁ συμπαθέστατος πᾶν ἡμῖν φίλος ὁ ἔξοχος Γενικός τῆς Ἑλλάδος Πρόξενος Ἀρμάνδος Ποττέν. Ἀνήχθη ἀπο τῆς ἀκτῆς τῆς παρούσης ζωῆς καὶ φέρεται πρὸς τὰς ἀτέρμονας ὄχθας τῆς γλυκυτάτης αἰωνιότητος· ἀφίνει τὸ φθκρτὸν καὶ γήϊνον τοῦτο σκῆνος, τὸ πλήρες μόχθων καὶ ὀδυῶν καὶ ἀνιάτων νόσων καὶ κκκῶν τοῦτο σκρίνον καὶ μεταλλάσσει κατὰστασιν καὶ σχέσεις, καὶ εἰσέρχεται εἰς τὰ ἄρφαρτα καὶ ἀχειροποίητα ἐν οὐρανοῖς ἡμῶν δικατήματα καὶ τὰς μονάς ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ οὐρανοῦ πατρὸς μας, τὰ ὅποια ἡτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ ὅπου ἀπέδρα δῶνῃ, θλίψις, δάκρυα καὶ στεναγμὸς.

Εἰς αὐτὴν τὴν μεγάλην καὶ ἁμυρὰν μεταβολὴν ἐύρσκαταινὸν αὐτὴν τὴν ὑψηλὴν ἀνάβασιν ἀναβλίνει ἐκ τῆς γῆς νῦν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Καὶ τοῦτο εἶναι δι' ὅπερ λέγω ὅτι πρέπει νὰ ἐπελαφθῇ ὁ πόνος τῶν καρδιῶν Σας, νὰ ἀνακουρισθῇ τὸ βραχὺ Σας ἄλγος νὰ καταυασθῇ καὶ διελυθῇ τὸ σκότος καὶ τὸ πένθος τῶν ἡμετέρων ψυχῶν, διότι ὁ προσφιλές μας οὗτος νεκρὸς βλαδίξει τὴν πρὸς τὴν ἀληθῆ ἡμῶν ταύτην ἐπουράνιον πατρίδα φέρουσαν μακαρίαν δόξιν, ὅπου τὸν συνοδεύουσιν αἱ εὐχαὶ καὶ δεήσεις τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὅποιας πιστὸν καὶ εὐσεβὲς τέκνον καθ' ὅλον τὸν βίον του διετέλεσεν ὁ ἀείμνηστος, τὸν συνοδεύει ἡ ἀγάπη καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ συμπάθεια τῆς πατρίδος, τὴν ὅποιαν ὑπηρετήσας μὲ ὄλην τὴν ζωηρὰν ἀντίληψιν καὶ λάμψιν τῆς διανοίας του καὶ τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του, τὸν συνοδεύουσιν αἱ εὐχαριστίαι καὶ εὐγνωμοσύναι καὶ εὐλογίαι ὅλης ταύτης τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς πόλεως, ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ ἀκμῆς τῆς ὅποιας οὐ μικρὸν ἐκοπίασεν, τὸν συνοδεύουσι τὰ θερμὰ δάκρυα τῶν οἰκείων καὶ φίλων καὶ ἡ γλυκυτάτη ἀνάμνησις ὄλων μονοουχί τῶν τιμῶντων τὴν μνήμη του, τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν φιλίαν του ἐπιλέκτων μελῶν συμπάσης τῆς διέθνους ἐνταῦθα κοινωνίας, ἣτις παρέστη, ἐνα συνενώση τὰς προσευχὰς του ἑκαστοσεῖσθῃ οἰκείαν γλώσσῃν καὶ ἠρησκείαν καὶ τέλος τὸν συνοδεύει καὶ ὁ ἐμὸς ἰδιαιτερός ἀδελφικὸς ἀσπασμὸς καὶ ὁ παρηγορητικὸς ἀποχαριτεπότηριος οὗτός μου λόγος καὶ ἡ ἐπικήθειος προσφώνησις, τὴν ὅποιαν ἐκ τοῦ πληρωμάτος τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης καὶ

στοργῆς ἀπήθυνα πρὸς τὸ πενθηφοροῦν καὶ περικυκλοῦν τὸ νεκρὸν τοῦ τοῦτο σκῆνος προσφιλές ἐμοὶ διεθνὲς τοῦτο Ἐκκλησίασμα.

Βίβεις, ἀείμνηστε, πρὸς τὴν ἀληθῆ καὶ αἰωνίαν μας πατρίδα, καὶ κατασκῆνωσον ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν φαιγιῶν καὶ ἐκλεκτῶν πνευμάτων, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ζώντων. Καὶ ἔστω αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἀείμνηστε ἀδελφὲ Ἀρμάνδς!

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Νεόφυτον Βαρδαλάχον (Ἀδραμύτινον).— Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάκη (περιοδεύοντα).— Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον κ. Νικόλαον Βασιλείου (Κοῦλα).— Πανοσ. Ἱερομναχον κ. Ἰάκωβον (Ἄγ. Ὄρος).— Ὁσιώτατον Μοναχὸν κ. Θεοδοσίον Λαυριώτην (Τσιβερῆλ), καὶ κ. κ. Ἡρακλῆν Σ. Πεζάρου (Ἐγερδιὸν) καὶ Ἀντωνίον Στυλιανίδην (Ναζλιόν). Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.— Κον Δημήτριον Βακιρτζόγλου (περιοδεύοντα). Ἐπιστολὴν καὶ τηλεγράφημά σας ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.— Πανοσιολογ. Ἀρχιδιάκονον κ. Ἀγαθόγγελον Π. Λαγίδην (Κῶν), καὶ κ. κ. Νικόλαον Γ. Καραδημητρίου (Σπαθαράιους—Σάμου) καὶ Σταυρὸν Παναγιώτου (Κωνσταντινούπολιν). Ἐλλείποντα φυλλάδια ἀπεσταλήσαν ταχυδρομικῶς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀθρῖον Κυριακὴν 29 Ἰουλίου 1912 οἱ ἱεροκήρυκες τῆς Ἐρησκτικῆς Ἀδελφότητος «Ἐδσεβελας» θὰ κηρῦξωσιν ὡς ἐξῆς:

Ὁ ἱερολογ. κ. Γε. Ὁρφανίδης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Ἀλατσάτων.

Ὁ ἱερολογ. κ. Γ. Πασχάλης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Ἄγ. Γεωργίου.

Ὁ ἐλλόγ. κ. Π. Καταναβάκης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Τιμίτου Προδρόμου (Σχοινιάδα).

Ὁ ἐλλόγ. κ. Ἄνδρ. Κουρνιάκης π. μ. ἐν τῇ σχολῇ Ἄγ. Νικολάου.

Ἐν τῷ ἱερῷ ναφ Σεϊδίκιοι θὰ κηρῦξει τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ὁ ἀρχ. ἐπίτροπος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιος.